

Konkurrence og Forbrugerstyrelsen
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Sendt per e-mail til ok@kfst.dk

Hørings svar - Evaluering af udbudsloven

KL har modtaget Erhvervsministeriets invitation til høring af d. 17. december 2018 vedrørende evaluering af udbudsloven.

Af høringsbrevet fremgår det, at formålet med evalueringen er at afdække, om loven har haft den tilsigtede virkning, og om der er erfaringer, der giver anledning til, at der skal foretages ændringer af loven.

Der anmodes om, at bemærkningerne i videst muligt omfang tager udgangspunkt i de hensyn, der lå til grund for udbudslovens vedtagelse. Formålet var, at regelsættet skulle sikre effektiv konkurrence om opgaverne, og føre til *større klarhed, forenkling og fleksibilitet* med lave transaktionsomkostninger hos såvel ordregivere som leverandører.

KL ser frem til den kommende evalueringsproces med følgende bemærkninger og står naturligvis til rådighed for uddybende bemærkninger og spørgsmål i forbindelse med den videre proces.

Generelle bemærkninger

KL ser som interesse- og arbejdsgiverorganisation for kommunerne og kommunale ordregivere med stor interesse på evalueringen af udbudsloven. Med evalueringen er der mulighed for at se på erfaringerne med udbudslovens første år og tilpasse lovgivningen, så den indenfor direktivet kan optimere udbudsprocessen for såvel ordregivere som tilbudsgivere.

Som erhvervsministeren også anmoder om, lægger KL kraftig vægt på, at der kommenteres på erfaringer med udbudsloven med det for øje, at udbudsloven er *en dansk implementering af EU's udbudsdirektiv*, og at loven skal virke efter dette opdrag. Det har med andre ord ikke været tilsigtet, at udbudsloven skal være et politisk instrument, der kan fremme andre hensyn end at sikre en effektiv implementering af EU's udbudsdirektiv. Dette princip, minder KL om, er vigtigt at værne om i evalueringen.

Udover at undgå overimplementering opfordrer KL til, at eventuelle lovændringer hviler på et reelt grundlag med afsæt i analyser og studier af andre EU-landes implementering af udbudsdirektivet og på baggrund af konkrete drøftelser med interessenter på området. KL minder i den forbindelse om, at der op mod udbudslovens tilblivelse var en god proces i udbudslovsudvalget og opfordrer til, at evalueringen og eventuelle justeringer må ske i samme ånd. Lovændringer bør tillige funderes med blik for både ordregivers og tilbudsgivers transaktionsomkostninger.

Overordnet set er det KL's opfattelse, at udbudsloven langt hen ad vejen fungerer efter hensigten. KL's prioriteter for evalueringen går på, at der fort-

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 9

sat arbejdes for, at udbudsloven sikrer *fleksibilitet, klarhed og forenkling* i udbudsloven, hvorfor KL's bemærkninger struktureres efter disse fokusområder.

Først og fremmest appellerer KL til, at man i højere grad åbner op for den **fleksibilitet**, der ligger i EU's udbudsdirektiv, men som ved den danske implementering i flere tilfælde har fået en skærpelse. Det gælder eksempelvis kravet om offentliggørelse af alle dele af evalueringsmodellen i udbudsbekendtgørelsen. Øget fleksibilitet vil kunne reducere antallet af annullationer, som er en stor barriere for både ordregiver og tilbudsgiver, og som er forbundet med uhensigtsmæssige transaktionsomkostninger. Særligt er der behov for at tydeliggøre adgangen til at foretage justeringer i udbudsmaterialet, da praksis i dag er, at justeringer som oftest kun kan foretages, såfremt ordregiver annullerer udbuddet. Der er således behov for at se på, om man kan understøtte øget fleksibilitet i udbudsloven. Tilsvarende vil øget fleksibilitet også på andre områder kunne øge smidigheden og skabe bedre udbud.

I forlængelse heraf er det også et tema for KL, at lovgivningen præciseres for at skabe **større klarhed**, så ordregiver netop kan benytte de muligheder udbudsdirektivet giver for at tilrettelægge de bedst mulige udbudsprocesser med lave transaktionsomkostninger. Særligt er der behov for at præcisere rammerne for udelukkelse og self-cleaning. Øget klarhed vil betyde, at både ordregiver og tilbudsgiver undgår at bruge unødigt mange ressourcer på at afklare fortolkningsrum, hvilket vil føre til færre transaktionsomkostninger.

KL vil i høringsvaret også kommentere på potentialer for **forenkling**. Vi har med inspiration fra implementeringen af EU's direktiv fra andre EU lande identificeret nogle unødigt komplekse processer, der med fordel kan forenkles inden for direktivet. Efter KL's opfattelse kan der med fordel lempes i kravene om indhentelse af dokumentation – særligt ved miniudbud og dynamiske indkøbssystemer. Forenklinger vil reducere transaktionsomkostningerne og kan efter KL's opfattelse bidrage til, at ordregiveres og tilbudsgiveres ressourcer anvendes mere optimalt.

Endeligt har KL identificeret nogle konkrete uhensigtsmæssigheder i Lov for Klagenævnet for Udbud, som adresseres til slut i høringsvaret.

Konkrete bemærkninger til evalueringen

I det følgende redegøres for KL's konkrete bemærkninger til udbudsloven, der i struktureres efter de prioriterede temaer for evalueringen

- Fleksibilitet
- Større klarhed
- Forenkling

Øget fleksibilitet giver bedre løsninger

Nedenfor redegøres for de konkrete punkter, som efter KL's opfattelse vil fremme fleksibiliteten til at give bedre løsninger i udbuddene.

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 9

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 9

Lempelse af krav om offentliggørelse af alle dele af evalueringsmodellen

Med den netop foreslåede ændring af § 160 i udbudsloven d. 12. december 2018 forpligtes ordregiver til at offentliggøre alle dele af evalueringsmodellen. Denne stramning af udbudsloven øger kompleksiteten og transaktionsomkostningerne og bør efter KL's klare opfattelse fjernes.

I praksis betyder lovforslaget, at man forudsætter, at tildeling af kontrakter kan bero på en forudbestemt matematisk beregning, der er funderet på et fuldt overblik over tilbuddenes udfald. Men sådan er virkeligheden ikke. I forvejen skal ordregiver offentliggøre evalueringsmetoden og beskrive, hvad der tillægges betydning ved tilbudsevalueringen, så tilbudsgiver får et reelt indblik i, hvordan tilbuddene evalueres. Lovforslaget indebærer derfor en overimplementering af evalueringspraksis i forhold til udbudsdirektivet.

KL bakker naturligvis op om gennemsigtighed, men minder om, at det også skal kunne fungere i praksis i tråd med hensigten med udbudsreglerne – nemlig muligheden for som tilbudsgiver at afgive sit bedste tilbud, og som ordregiver at identificere det bedste tilbud ud fra en samlet vurdering baseret på gennemsigtige kriterier. Dels kræver reglerne en ressourcetung forberedelse af udbuddene. Ordregiver skal blandt andet forud for fastsættelsen af evalueringsberegningemetoden foretage en markedsanalyse og opstille forskellige scenarier for tilbuddenes spredning, der skal stresstestes. Dels medfører stramningen i praksis, at udbuddene bliver yderst sårbare for annullation, når leverandørmarkedet og de indkomne tilbud ikke nødvendigvis stemmer overens med det antagne. De skærpede regler betyder i disse tilfælde, at ordregiver for at justere evalueringsmodellen, så den netop giver mening, må annullere udbuddet.

Alt i alt er kravet om en offentliggørelse af alle dele af evalueringsmodellen ufleksibel, ressourcetung og uhensigtsmæssig, da mindre tilpasninger i mange tilfælde vil være nødvendige. Ordregiver vil sjældent kunne få så meget indblik i markedet, at resultatet altid kan forudses ud fra en logisk beregningsmodel.

KL opfordrer derfor erhvervsministeren til at fjerne kravet om offentliggørelse af alle dele af evalueringsmodellen. Der er tale om en omkostningsfuld skærpelse og unødigt bureaukratisering af udbudsprocesserne for ordregiver. Samtidig kan der stilles spørgsmål ved den tilsvarende gevinst ved for tilbudsgiver, når udbuddet må gå om, og de må byde igen.

Uhensigtsmæssig adskillelse af vurderingen af pris og kvalitet

Med afsæt i ønsket om øget fleksibilitet vækker det bekymring, at erhvervsministeren netop har fremsat forslag om et to-kuvert system til at sikre en adskillelse af pris og kvalitet ved større bygge- og anlægsudbud til en værdi over 300 mio. kr.

KL minder om, at dette vil være et skridt i den modsatte retning fra den fleksibilitet, som netop er udbudslovens formål, og som der særligt lægges op til med de fleksible udbudsformer. Her er et centralt element netop, at pris og kvalitet skal kunne ses i sammenhæng.

De fleksible udbudsformer er netop særligt relevante for større bygge- og anlægsprojekter, fordi man kan høste stor fordel ved – i dialog med leverandører - at kvalificere indkøbet. Det kunne fx gælde i relation til innovative løsninger, såsom miljøhensyn i byggerier.

Dernæst vil lovændringen medføre øgede transaktionsomkostninger i de tilfælde, hvor de afgivne priser på et udbud ikke stemmer overens med det forventede budget, og udbuddet må annulleres. Her må ordregiver køre udbuddets evalueringsproces helt til ende for at kunne annullere udbuddet - i stedet for undervejs at kunne imødegå evt. misforhold i forhold til den økonomiske ramme. Det er hverken ordregiver eller tilbudsgiver tjent med.

På trods af, at kommunerne kun vil være påvirket af lovforslaget i få tilfælde, mener KL, at lovforslaget beror på en ubegrundet frygt for, hvor meget kvalitetsvurderingen kan påvirkes af kendskabet til den afgivne tilbudspris. KL må derfor mane til besindighed i forhold dette krav om at adskille vurderingen af pris og kvalitet – og særligt i evt. relation til andre typer udbud.

Bedre muligheder for at justere i udbudsmaterialet efter offentliggørelse

For at kunne løfte kvaliteten i udbuddene og reducere transaktionsomkostningerne, er der behov for bedre muligheder for, at ordregiver kan foretage justeringer i udbudsmaterialet efter offentliggørelse af udbudsbekendtgørelsen. KL ser fra ordregivers side ofte eksempler på, at udbudsmaterialet forud for offentliggørelse af bekendtgørelsen har været i høring, men at gode råd til justeringer først fremkommer efter udbuddets offentliggørelse og i forbindelse med spørgsmålene til udbuddet. Ordregiver har derfor ikke kunnet tage højde for disse i det offentliggjorte materiale.

KL anerkender, at der er grundlæggende elementer, som ikke kan ændres, fordi udbuddet i så fald ændrer karakter. Den efterspurgte fleksibilitet drejer sig om muligheden for justeringer i mindstekrav.

Det er først og fremmest ærgerligt – men også ufleksibelt og omkostningsfuldt, at lovgivningen ikke giver mulighed for at følge op på de gode råd, som der kommer frem undervejs i processen uden at skulle annullere udbuddet. Den manglende fleksibilitet til at kunne inddrage gode råd fra leverandører hindrer muligheden for at kunne optimere udbuddet og fremstå lydhør og samarbejdsvillig over for tilbudsgiverne. Alternativet er at annullere udbuddet, hvor ordregiver "straffes" for ikke at have modtaget ændringsforslag i høringsfasen.

Annullation er ikke ønskværdigt for hverken ordregiver eller tilbudsgivere, og der er fælles interesse i at reducere antallet af annullationer, som i følge Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens seneste analyse af annullationer af danske EU udbud synes at være steget siden udbudslovens ikrafttræden. Selvom ordregiver vælger at annullere, justere og genudbyde opgaven for at optimere udbudsmaterialet, er også det - grundet de øgede transaktionsomkostninger – et u hensigtsmæssigt udfald. Adgangen til justeringer i udbudsmaterialet bør derfor lempes - og kan for at imødekomme tilbudsgivere med tilsvarende fleksibilitet udløse fristforlængelse.

Særligt ved brug af de fleksible udbudsformer giver det ikke mening, at udbudsmaterialet er underlagt så rigide krav for ændringer. Her er formålet

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 9

netop, at ordregiver og tilbudsgivere har en dialog, der skal lede til den bedste løsning.

Det giver fx ikke mening, at man ved 'udbud med forhandling' ikke kan forhandle om mindstekravene, jf. § 66, stk. 2. Denne manglende fleksibilitet opleves både af ordregiver og tilbudsgiver som en barriere for forhandlinger, hvorfor dette bør være et opmærksomhedspunkt i evalueringen. Tilsvarende gør sig gældende ved konkurrencepræget dialog, hvor resultatet af dialogfasen ikke må medføre ændringer i mindstekrav jf. § 70, stk. 2 og stk. 5. Ovenstående krav betragtes som en indskrænkning af de fleksible udbudsformers anvendelsesmuligheder og bør derfor lempes.

I forlængelse af dette ser KL behov for en præcisering, hvad der ligger i betegnelserne *minimumskrav*, *mindstekrav* og *grundlæggende elementer* og bemærker, at alene de grundlæggende elementer bør danne en ufravigelig ramme for et udbud.

Mulighed for at opdatere produkter

Øget fleksibilitet er også ønskværdigt, når det drejer sig om muligheden for løbende at kunne opdatere et sortimentsudbud på en rammeaftale, så der tages højde for innovation.

I dag er det i praksis svært at tage højde for potentielle opdateringer og innovation i forhold til et udbud af et givet produkt i en rammeaftales løbetid, samtidig med at udbuddet overholder lovens krav om klarhed og entydighed. Denne regel medfører, at sortimentet hos det offentlige kan forekomme utilstrevet umoderne. Rigiditeten er også en barriere for tilbudsgiver, der for at overholde kontrakten skal holde fast i tidligere løsninger, som markedet ellers har bevæget sig væk fra.

KL foreslår derfor, at sortimentet på en rammeaftale åbner op for innovation ved at formulere fleksible kontraktbestemmelser om opdateringer af sortimentet inden for rammerne af det udbudte produkt, og hvad man må forvente af naturlige opdateringer på et marked.

Øget fleksibilitet i kravspecifikationer af sortimentsudbud

Et yderligere opmærksomhedspunkt er en lempelse af kravet om at specificere samtlige produkter i et varesortiment på en rammeaftale. Eksempelvis vil det i forbindelse med udbud af en rammeaftale af vedrørende hobbyartikler være nødvendigt at beskrive farven på alle perler og tusser, hvilket forekommer uproportionalt og administrativt tungt.

Det anbefales derfor, at der åbnes op for, at et repræsentativt udsnit af det forventede kendte køb af et varesortiment på en rammeaftale kan danne baggrund for kravspecifikationen af varer, der falder under samme kategori, og indkøbes til en fastlagt rabat.

Øget fleksibilitet ved manglende levering af efterspurgt dokumentation til ESPD'et

Et sidste opmærksomhedspunkt under temaet fleksibilitet går på at indføre et skøn i forhold til fristen for dokumentation ved tildeling af kontrakt. Forud for kontrakttildeling følger det af § 151, stk. 1, at ordregiver skal kræve dokumentation fra vinderen for oplysningerne i ESPD'et inden for en passende

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 9

tidsfrist. Kommunerne oplever dog af og til, at særligt mindre virksomheder kan være udfordret med at levere serviceattester inden for fristen. Det kan skyldes, at de har lavet fejl i bestillingen af serviceattesten og derfor har brug for en fristforlængelse til at bestille en ny serviceattest.

Det giver ikke altid mening, at ordregiver *skal* udelukke en tilbudsgiver, der ikke kan levere inden for den fastsatte frist. KL anbefaler derfor, at ordregiver får et *skøn* til at vurdere, om der er saglig grund til at give tilbudsgiveren en fristforlængelse med henblik på at kunne afgive korrekt og fyldestgørende dokumentation.

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 9

Større klarhed vil mindske transaktionsomkostningerne

I det følgende redegøres der for punkter, hvor KL ser behov for, at udbudsloven skaber større klarhed.

Præcisering af udelukkelsesgrunde

I lyset af de forskellige sager om skattely, hvidvask mv. efterspørger kommunerne større klarhed om rammerne for udelukkelse af deltagelse i offentlige udbud.

Der er i dag usikkerhed om, hvorvidt virksomheder, der udviser aggressiv skatteplanlægning og anvender skattely, vil kunne udelukkes med henvisning til § 137, stk. 1, nr. 3 og nr. 4. På den baggrund foreslår KL blandt andet, at der foretages en udtømmende præcisering af, hvad der ligger i begreberne *integritet* og *konkurrencefordrejning*, herunder hvad der udgør tilstrækkelige plausible indikatorer for dette.

Klarere rammer for self-cleaning

Som reglerne er i dag, er det jf. § 138 i vid udstrækning op til ordregiver selv at foretage en vurdering af, hvornår en tilbudsgiver efter udelukkelse igen kan deltage i et offentligt udbud. Det er yderst ressourcekrævende og kræver særlige kompetencer at foretage en vurdering af, hvorvidt en virksomhed er self-cleanet. Ressourcer og kompetencer som en gennemsnitskommune typisk ikke vil være i besiddelse af.

Dernæst udfordrer varigheden af en self-cleaning efter KL's opfattelse hele formålet med udelukkelse som følge af terrorfinansieret virksomhed, anvendelse af børnearbejde og lignende fundamentale lov- og normbrud, når man kan foretage en self-cleaning på et ukendt niveau og – uden en karantæneperiode – fortsat kan deltage i konkurrencen om offentlige kontrakter.

Der er med andre ord behov for større klarhed omkring rammerne for self-cleaning. Der kunne blandt andet etableres et nationalt organ, der vurderer virksomheders pålidelighed, som ordregiver kan læne sig op ad.

Præcisering af udelukkelsesgrund som ophævelsesgrund

Der er behov for en præcisering af ordregivers handlerum i situationer, hvor der efter afslutningen af et udbud og efterfølgende i kontraktperioden indtræder forhold, der forud for kontrakttildelingen var defineret som udelukkelsesgrunde.

§ 176 fastsætter, at ordregiver kan stille særlige betingelser for kontraktens gennemførelse, forudsat at disse er 'forbundet med kontraktens genstand'. Der er dog behov for en tydeligere præcisering af ordregivers mulighed for at opsige en kontrakt ved væsentlig misligholdelse af kontrakten. Det gælder i tilfælde, hvor leverandøren i kontraktperioden bliver omfattet af en udelukkelsesgrund. KL foreslår derfor, at ordregiver bør kunne ophæve en kontrakt med en leverandør i tilfælde, hvor der i kontraktperioden opstår et forhold, som man – hvis forholdet havde opstået forud for kontrakttildelingen – ville have udelukket leverandøren på baggrund af.

Præcisering af de frivillige udelukkelsesgrundes forældelsesfrist

KL ønsker endvidere en præcisering af, hvorledes to-års forældelsesfristen i forbindelse med overskridelse af de frivillige udelukkelsesgrunde skal tolkes.

§ 138, stk. 6 angiver, at de to år skal beregnes ud fra 'datoen for den relevante hændelse eller handling'. Dette strider dog mod en ny dom fra EU-domstolen (C-124/17), hvori domstolen sætter tidspunktet for konkurrencemyndighedens afgørelse som skæringsdato for to-års forældelsesfristen. Det er KL's opfattelse, at visse af de frivillige udelukkelsesgrunde i praksis aldrig vil kunne anvendes, hvis to års fristen skal forstås ud fra hændelsen, som beskrevet i udbudsloven, da forholdene sædvanligvis er længere tid om at komme frem i lyset. Vi opfordrer derfor til, at udbudsloven bringes i overensstemmelse med EU's praksis.

Præcisering af anvendelsesmulighederne for de fleksible udbudsformer

Der kan herske tvivl om, hvornår et udbud kan udbydes med en af de fleksible udbudsformer. Det betyder, at ordregiver holder sig på "den sikre side" og udbyder efter de traditionelle udbudsformer, hvilket modstrider hensigten om øget fleksibilitet.

Det bør derfor præciseres, at de fleksible udbudsformer kan anvendes meget bredt, fordi markedet fx kan være komplekst, eller logistikken kan håndteres på forskellige måder – og det gælder også ved hyldevarer.

Præcisering af offentligt udbud vs. rammeaftale

KL ønsker i forlængelse af ovenstående også en klarere sondring mellem, hvornår noget kan udbydes på en offentlig kontrakt i forhold til, hvornår indkøbet skal på en rammeaftale. Spørgsmålet relaterer sig især til spørgsmålet om kontraktens løbetid, og hvor en kontrakt på et marked, der ikke er karakteriseret ved ændringer, med fordel kan løbe over længere tid end de maksimale fire år. KL foreslår samtidig en præcisering af, hvornår en rammeaftale må løbe længere end de maksimale fire år.

Forenkling til at frigøre ressourcer

Nedenfor redegøres der for punkter, som efter KL's opfattelse kan forenkles i udbudsprocesserne og frigøre ressourcer.

Lempelse i krav om dokumentation for ESPD'et vedrørende miniudbud på rammeaftaler og ved dynamiske indkøbssystemer

ESPD'ets dokumentationskrav opleves som et relativt tungt system at administrere ved kontrakttildeling, og som lægger pres på tidsplanen.

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 9

En særlig problemstilling er der i forbindelse med miniudbud på rammeaftaler og ved dynamiske indkøbssystemer. Her er det KL's klare opfattelse, at der med fordel kan lempes på kravene om at indhente fornyet dokumentation af serviceattesten i ESPD'et.

Ifølge reglerne skal ordregiver både indhente dokumentation ved tildeling af en kontrakt om en rammeaftale og igen efterfølgende indhente fornyet dokumentation, når der købes ind på rammeaftalen undervejs i kontraktperioden. Tilsvarende skal der ved dynamiske indkøbssystemer indhentes fornyet dokumentation til ESPD'et til hvert indkøb. Det er ressourcekrævende for både ordregiver og leverandører og ofte forbundet med forsinkelse. Sammenlignes dokumentationskravet med reglerne ved offentlige kontrakter, hvor dokumentation udelukkende kræves ved kontraktindgåelsen, synes kravet uproportionalt.

Både ved rammeaftaler og ved dynamiske indkøbssystemer hæmmer dokumentationskravene den fleksibilitet ved indkøbene, som er selve grundtanken med miniudbud og dynamiske indkøbssystemer. Kravene bør derfor lempes.

Sammentænkning af regler for underrettelse ved kontrakttildeling

Kommunale ordregivere henleder opmærksomhed på, at det ikke er muligt at skabe samtidighed i underrettelsen af tilbudsgivere, samtidig med at der er indhentet dokumentation på den tilbudsgiver, der tildeles kontrakten. Med de nuværende regler strider § 152 og § 171 mod hinanden, og reglerne bør derfor præciseres.

Konkretisering (eller lempelse) i forhold til udenlandsk dokumentation

Ved indhentning af dokumentation i udlandet efterspørges en konkretisering af, hvilke dokumenter, der kan indhentes og hvilke myndigheder, der har kompetencerne i de forskellige lande.

I den forbindelse opfordrer KL Erhvervsministeriet til at bede Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøge andre EU-landes implementeringer af dokumentationskravet til ESPD'et og afdække, om Danmark kan lade sig inspirere af andres praksis. Det forlyder fx, at der i UK arbejdes med tro- og love erklæringer som tilstrækkelig dokumentation til ESPD'et. En tilsvarende lempelse i dansk kontekst kunne også fra KL's perspektiv efterstræbes, således ESPD'et i sig selv bliver tilstrækkeligt.

Kommentarer vedrørende Lov for Klagenævnet for Udbud

KL vil afslutningsvist benytte lejligheden til at rette opmærksomhed på følgende uhensigtsmæssigheder i klagenævnsloven, som bidrager til en uproportional adgang til at indgive klage, til skade for ordregiver og vindende tilbudsgiver.

For det første bør det ikke være muligt for en tilbudsgiver at afgive en klage over valget af udbudsform, hvis tilbudsgiver selv har deltaget i udbuddet. Vurderer tilbudsgiver, at ordregivers valg af udbudsform er ulovlig, bør klagen indgives inden tildelingen af kontrakten. Men har en virksomhed først

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 9

valgt at deltage i et udbud, har de også accepteret ordregivers valg af udbudsform. Aktiv deltagelse i et fleksibelt udbud bør således medføre en indskrænkning i adgangen til at klage.

For det andet forekommer det som uforholdsmæssigt lang tid, at der kan afgives klage om alle dele af et udbud op til seks måneder efter kontraktens til-
deling. Der kan efter KL's opfattelse med fordel arbejdes med præklusive frister.

Endelig er der behov for en præcisering af, hvornår en kontrakt på baggrund af en rammeaftale, der er indgået af en ordregiver på vegne andre ordregivere, kan erklæres for endelig ophørt efter en annullation. Som reglerne er i dag, er udbudslovens § 185, stk. 2 ikke i overensstemmelse med klagenævnenslovens § 17, stk. 5. Det bør derfor tydeliggøres, at kontrakten skal være *endelig* annulleret i § 17, stk. 5, for at kontrakten kan erklæres uden for virkning.

KL står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående og eventuelle videre drøftelser.

Med venlig hilsen

Claus Ørum Mogensen

Økonomisk Sekretariat

Dato: 20. februar 2019

Sags ID: SAG-2019-00663
Dok. ID: 2712242

E-mail: LNFA@kl.dk
Direkte: 3370 3646

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 9 af 9